

Bohumila Trnková

Šumavské hledání

Zpočátku se vůbec nic jako záhada nejevilo. Do svých rodinných vyprávění jsem kdysi vepsala kapitolku nazvanou Blanický Mlýn. Zahrnuje moje nejtěplejší vzpomínky, které patří Šumavě, kde jsem se ve stáří 3,5 roku - v letech 1948 a 1949 ocitla s rodiči. Odjeli za prací, otčím měl na starosti zásobování pily a maminka tam vařila pro zaměstnance.

Občas jsem snila o hledání pomyslných stop svých dětských botiček a pořízení snímků, jak ta krajina vypadá dnes. Moje děti dávno dospěly a naše cesty se rozešly; syn i dcera mají své rodiny i potomky a každý žijeme jinde. Všichni máme své denní starosti, a tak se ten dávný sen z mojí mysli pozvolna vytrácel.

Teprve někdy ke konci tisíciletí mi dcera poslala z jejich šumavské dovolené fotografii penzionu Blanický mlýn s dotazem, jestli to není místo, na které vzpomínám. Což jsem s klidným svědomím vzhledem k okolí mohla popřít. Jenže to už byla hozená rukavice a celkem pochopitelně by prvním krokem měla být osobní obhlídka širšího terénu. Byla až poslední.

Slepá ulička

Nejdřív jsem se od své tety dozvěděla, že nešlo o pilu Blanický Mlýn, ale o pilu Křišťanov, pošta Arnoštov. Křišťanov mi zazněl docela povědomě. Při setkání s vodňanským bratrancem slovo dalo slovo a v rámci geocachingu se s manželkou vydali na Prachaticko. Byli vyzbrojeni nepostradatelnou „džípískou“ a mým náčrtkem malého prostoru, kudy jsem se jako děcko toulávala. V Arnoštově oslovili místního lesníka, který je zavedl na místo někdejšího provozu pily. Dokonce jim potvrdil, že situační plánec souhlasí. Také můj někdejší táta mi v korespondenci z roku 2000 Křišťanov odsouhlasil.

V dobré víře

Dočkala jsem času a v létě 2012 jsem se svým synem nechala povozit krásnou šumavskou krajinou. V Křišťanově nám bylo řečeno, že tam nikdy žádná pila nebyla! Poptávali jsme se v Arnoštově, ale teprve na samém konci obce jsme v místní restauraci narazili na informační „zlatou žílu“. Majitel blízkého penzionu nám ukázal směr k místu bývalé pily Arnoštov. Velmi se však podivil, že bych tam kdy mohla pobývat - „tak stará jistě nejste“ - když to pracoviště bylo spolehlivě zrušeno už ve dvacátých letech minulého století. Soudil, že jsem spíš opravdu byla na pile Blanický Mlýn, v místě vzdáleném asi 4 km. Pravda, tak stará opravdu nejsem, a tak moje oponentura, že mám doklad o zaměstnání svých rodičů v Křišťanově, ukončila naši debatu rozpačitým otazníkem.

Proč to tam nemohlo být

Během hovoru jsme prakticky stáli v místech, odkud byl pořízen záběr arnoštovské fořtovny s pilou (viz obrázek). Dohledatelné materiály o této pile se především vztahují k zaniklé lesní úzkokolejce, která odtud vedla do Spálence. Když nevím, ptám se manžela. Odpověděl mi poukazem na studii svého prastrýce Hugo Trnky, nazvanou *Polom na Šumavě v Arnoštově (Ernstbrunn) v roce 1917 a 1918*. Zde se píše, že poslední dříví bylo odtud odesláno v květnu 1923. Po zpracování polomů byla arnoštovská pila skutečně zrušena.

Další, spíš nevěřicný pokus

„Vygooglila“ jsem si mapu na klíč Křišťanov. Část této lokality dnes spadá do Vojenského újezdu Boletice, kde se nachází samota téhož jména. Na stránce zmíněného újezdu se mj. píše: „Dále jsou zde dislokované samoty Otice a Křišťanov, půda byla využívána hlavně pro zemědělskou činnost, lesy jako zdroj suroviny.“ K obci Křišťanov, resp. k poště Arnoštov, mohla logicky náležet i tato samota. Právě tam mohl mít národní podnik Pily Blanický Mlýn jeden ze svých pobočných závodů. Chtělo by se zvolat: „Heuréka!“ Jenže pořád zůstává slůvko *mohl*.

V čem byla chyba lávky

Člověk míní, paměť klame. Zdá se, že mne i mojí tetu. V její pozůstalosti byl mj. dodatek k životopisu mojí matky. Když jsem ten půlstránkový strojopis vyhledala, dočetla jsem se, že: „*jme byli zaměstnáni v n. p. Pily Blanický Mlýn., závod Křišťanovice 24, pošta Arnoštov.*“ Ouha!

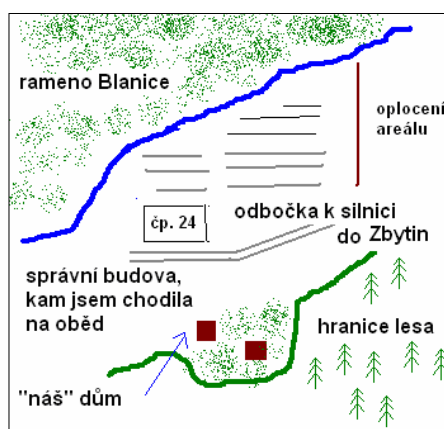
Nevěřím na osud, ale na náhody. Tou šťastnou se stal prachatický Ježíšek, který nám nadělil knihu Na břehu Blanice - K šumavskému prameni. Když řeka, tak mlýny. Autorka J. Pixová uvádí na str. 263 historii Blanického mlýna čp. 25 a související pily čp. 24. Cituje zde pamětníka pana O. Andraschka: „Mlýn už po válce neběžel, ale pila tu byla“.

Na leteckém snímku z roku 1952 je blízko mlýna skládka dřeva, takže jsem konečně měla správné vodítko. Podařilo se mi identifikovat ona místa aspoň na letecké fotografii. Kudy dál? Dál už to bylo díky internetu snadnější. Stačil náhled satelitní mapy, kde při dostatečném přiblížení je k nalezení mlýn, i poblíž stále existující dům.

Červenec 2013

Mám souřadnice, hodný synek džípíesku a Forda. Tak jsme vyrazili a našli! Tím pádem mohu na současné mapě dokreslit ony už zbořené srubové domky na dávno zarostlé mýtině.

Jak jsem si to pamatovala já

I když splněný sen přestává být snem, moje radost byla nezměrná. Od mlýna jsme došli k malé odbočce a hned jsem zajásala: „Ano, tady to bylo, všechno sedí na 100%!“ Soukromé stavení někdejší správní budovy č. 24 je zakryté vzrostlou zelení. Před ním na louce se právě chystalo setkání trampů. Dostali jsme souhlas, že tam můžeme obcházet a fotit. Podle synova náčrtu jsem pak svůj plán z dětské paměti mohla překreslit tak, aby byl orientován podle světových stran.

Ještě ke vzpomínání na Blanický mlýn

Sice jsem si z konce 40. let zapamatovala jen tento termín, ale už od 19. století, jak dokazuje stará katastrální mapa, znamená název lokality, tedy nejen samotného mlýna. Patřil celkem třem generacím rodu Paule, původem z Cudrovic. Na chátrajícím objektu je stále patrný nápis *Josef Paule*. Ten vyžehnil mlýn v roce 1870* a tak se tu říkalo „Pauleho mlýn“. Po 2. sv. válce se úřady přidržely překladu původního pojmenování Flanitzmühle. Přestože se název „Pily Blanický mlýn n. p.“ týkal střediska, pod které spadalo více pracovišť, mj. i Křišťanovice, nota bene dnes pošta Blažejovice, měla jsem místo pily hledat hned na začátku mlýn. V současnosti nacházíme na internetu citaci z knihy Romana Kozáka *Zmizelé Čechy – Volarsko: „... mezi Blažejovicemi a Cudrovicemi se nachází Blanický mlýn ... a stále tu funguje pořez dříví.“* Jenže jsem zjistila, že Cudrovice vlastně neexistují. Tak není divu, že jsem během pátrání nejdřív doslova plavala v té pro mne zmatečné spoustě místních názvů, mj. u některých s proměnou příslušnosti k poště: Křišťanov, Křišťanovice, voj. újezd Boletice, Zbytiny, Mlynářovice, Blanice a její bezejmenné rameno, dále Arnoštov, Blažejovice, Cudrovice ...

V rodině se vyprávělo, že při návratu do Prahy mě vedli pěšky na vlak do Zbytín. Teprve v Praze zjistili, že jsem měla silně odřenou patičku a punčošku plnou zaschlé krve. Protože jsem za celou cestu ani nepípla, měli mě za náramně statečné děcko. Můj syn tu vzdálenost změřil svojí elektronikou a od čp. 24 k nádraží je to 4,2 km.

Poblíž mlýna při protilehlé hranici lesa jsme uviděli několik náhrobků. Z několika důvodů jsem celkem správně měla za to, že se nejedná o zbytek starého hřbitova. Dále jsme při silnici objevili menší skládku mohutných kmenů, ale nic víc. Usoudila jsem, že jde pouze o odvozní místo lesní těžby. To se později ukázalo jako omyl.

Prověření těchto dvou okolností po návratu do Prahy

Cudrovice zanikly v roce 1952 při rozšíření hraničního pásma vysídlením obyvatel a srovnáním se zemí. O 40 let později byly náhrobky objevené v lesním rumišti obnoveny a znovu vztyčeny. Dnes je na okraji lesa toto pietní místo (bez kosterních pozůstatků) spolu s nedalekým pamětním křížem jedinou památkou na zaniklou obec.

Jak mlýn čp. 25, tak čp. 24 jsou na oplocených soukromých pozemcích a natolik obklopeny zelení, že jsme údajný pořez dřeva nemohli vidět, když jsme u těch klád neodbočili cestou k současnému místu na zpracování dřeva. Satelitní mapa ho ovšem zobrazuje.

Malá tečka za tím naším případem

Tak se nakonec ukázalo, že můj příběh s historií Blanického mlýna skutečně souvisí. Můj dětský svět byl rodičovskými příkazy vymezen hranicí lesa, vodním tokem a plotem areálu. Proto jsem nemohla znát ani mlýn, či příp. vlečku, kam by mě dělníci ani nepustili. Bůhvi, jak se mi podařilo, že jsem se vloudila pod katr, odkud padaly piliny a brouzdala jsem se v nich s radostným broukáním: „Teplej sníh, teplej sníh!“

*Ženich: Josef Paule, nastávající mlynář ve Flanitzmühle č.25, syn sedláka Lorenze Pauleho z Cudrovic č. 7 a jeho ženy Marie rozené Zaumüllerové. Nevěsta: Franziska Hudlerová, dcera po zemř. Ignatzi Hudlerovi, mlynář v čp. 25 a jeho ženě Marii. Oddáni: 21. 6. 1870 v Záblatí, v kostele Umučení sv. Jana Křtitele. (SOA Třeboň, Sbirka matrik JČ. kraje. Fara Záblatí, kniha oddaných 13 (O 1858 - 1906), s. 206.

Třešinky na dortu

Foto 2013, kdy můj syn stojí před někdejší mýtinkou.

Rekonstrukce stavu v r. 1949, náš domek je v popředí.

Blanický - Pauleho mlýn č. 25 patří k obci Blažejovice.

Od hranice lesa k domu č. 24 je to cca 100m.

Zprava je v záběru zbytek obvodové zdi mlýnské usedlosti č. 25, v pozadí je střecha domu č. 24 a za ním je na obzoru vidět přerostlá bříza na někdejší mýtince.

Nižší náletový porost a plevelné břízy zřetelně dokládají malý, kdysi pro sruby vykácený prostor.